

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

**на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування**

освітньо-професійна програма

Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

на тему: «Фінансова стійкість підприємства: методи оцінювання та управління»

Виконавець:

студентка ЦЗФН

Усенко Олександра Андріївна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

Домбровська Софія Олексіївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежать від результатів оцінки фінансового стану та фінансової стійкості суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства. Нестабільність економіки обумовлює необхідність для кожного суб'єкта господарювання постійно шукати шляхи підвищення ефективності своєї діяльності.

Функціонуючи в ринковій економіці як суб'єкт підприємницької діяльності, кожне підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно стабільно зберігало б здатність безперервно виконувати свої фінансові зобов'язання перед своїми діловими партнерами, державою, власниками, найманими працівниками. Набуваючи в ринкових умовах не уявної, а справжньої фінансової незалежності, несучи реальну економічну відповідальність за ефективність господарювання і за своєчасне виконання фінансових зобов'язань, підприємства здатні досягти стабільності своїх фінансів лише при суворому додержанні принципів комерційного розрахунку, головним серед яких є зіставлення витрат і результатів, одержання максимального прибутку за мінімальних витрат.

Саме ця умова є визначальною для формування фінансового стану та забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Однак тема продовжує бути актуальною в Україні, так як багато підприємств перебувають на грані банкрутства і оцінка фінансової стійкості є необхідною складовою для покращення фінансового здоров'я підприємства та передумовою розвитку підприємства.

Проблемам пошуку шляхів покращення фінансового стану за забезпечення фінансової стійкості підприємств присвячено багато робіт вітчизняних та закордонних учених, серед яких треба виділити праці Д. Городинського, А. Череп, Л. Кириченко, Т. Обущак, І. Бланка, Е. Хелферта, Ж. Рішара, Е. Альтмана, І. Данильчук, Г. Карпенко, О. Крайник, Е. Мороз, О. Рудницької, В. Смачило, В. Фридинського.

Наявні результати наукових теорій не отримали відображення в єдиному логічно збудованому підході, що дозволяє вивчити зміни фінансової стійкості під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів і виявити перспективи її забезпечення.

Мета кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні основних напрямків забезпечення фінансової стійкості підприємств на основі вивчення теоретичних та практичних аспектів даної проблеми.

Завдання дослідження:

- розглянути сутності фінансової стійкості підприємств як економічної категорії;
- охарактеризувати чинники впливу на фінансову стійкість підприємства та їх характеристика;

- охарактеризувати систему управління фінансовою стійкістю підприємства;
- проаналізувати фінансово-господарську діяльність підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН»;
- оцінити фінансову стійкість та ліквідність підприємства;
- провести аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН»
- визначити основні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства;
- розробити заходи щодо покращення фінансової стійкості ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН».

Об'єктом дослідження є процеси, що виникають з приводу оцінки та управління фінансової стійкості підприємств.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Методи дослідження. Дослідження проводилося із застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів пізнання: спостереження, економіко-статистичного, логічного та порівняльного аналізу, групування, узагальнення і класифікації, системного та структурного підходів. Сукупний аналітичний потенціал використаного інструментарію забезпечив достовірність висновків і рекомендацій, отриманих в рамках проведеного дослідження.

Інформаційною базою дослідження становлять теоретичні положення фундаментальних і прикладних наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених в галузі економічної теорії, фінансового аналізу, загальної теорії фінансів, фінансів підприємств і фінансового менеджменту. У процесі дослідження були використані підручники, початкові посібники, монографії, статті періодичних видань, фінансова звітність ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок, включаючи 13 таблиць, 14 рисунків, 3 додатка і список використаної літератури із 40 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади управління фінансовою стійкістю**» визначено сутність фінансової стійкості підприємств як економічної категорії. Охарактеризовані чинники впливу на фінансову стійкість підприємства та їх характеристика. Визначені основи управління фінансовою стійкістю підприємства.

У другому розділі «**Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства (на прикладі ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН»)**» охарактеризована діяльність підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН».

Проведено аналіз основних показників діяльності підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН». Зроблена оцінка фінансової стійкості та ліквідності підприємства.

У третьому розділі «*Напрями зміцнення фінансової стійкості підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН»*» розглядаються можливості прогнозування фінансової стійкості підприємства за допомогою економіко-математичного моделювання. Також надані основні шляхи підвищення фінансової стійкості підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН».

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення та запропоновано шляхи вирішення проблем забезпечення фінансової стійкості підприємства.

Результати проведеного дослідження дозволили зробити ряд висновків.

1. Узагальнюючи результати проведеного аналізу літературних джерел можна сказати, що поняття «фінансова стійкість підприємства» може трактуватися у вузькому сенсі як характеристика фінансового стану підприємства, що відображає його успішне функціонування; і в широкому - як здатність зберігати рівновагу активів і пасивів шляхом формування структури капіталу, що дозволяє фінансувати зобов'язання, здійснювати інвестиційні проекти в умовах дії внутрішніх і зовнішніх факторів.

2. Розглянута класифікація чинників фінансової стійкості підприємства, дозволила виділити не керовані підприємством зовнішні фактори (інфляція, коливання валютних курсів, податкова система, політика держави, місткість ринку, конкурентне середовище в галузі, попит на продукцію, економічна стабільність), частково керовані (вимоги кредиторів, банкрутство боржників, промислова політика регіону) і керовані внутрішні фактори (структура активів і капіталу, ціна капіталу, рівень використання основних засобів, інвестиції, конкурентоспроможність продукції, зовнішньоекономічна діяльність, питома вага дебіторської та кредиторської заборгованості, величина і структура витрат підприємства, рівень запасів і готової продукції, збалансованість грошових потоків, політика управління оборотними активами).

3. Розглянуті основи управління фінансовою стійкістю підприємства визначили об'єкт і суб'єкт управління, його мету, завдання, функції та принципи з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів, а також критерії ефективності управління, дозволять більш послідовно й системно вирішувати проблему підвищення ефективності управління цією стороною фінансового становища в процесі реалізації виробничих, інвестиційних, фінансових стратегій розвитку в довгостроковій перспективі в ринкових умовах господарювання.

4. Досліджено основні показники діяльності підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН». На протязі 2019-2021 років показники діяльності ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН» зазнали позитивних змін.

Найбільш вдалим був 2021р., в якому чистий дохід збільшився до 24150,10 тис. грн. у порівнянні з 2019р. – це збільшення майже в 1,7 рази. Загалом збільшення за аналізований період склало 9749,20 тис. грн. або 67,70%. На протязі аналізованого періоду підприємство отримало прибутки, як від операційної діяльності так і від звичайної діяльності. Результатом діяльності у ці роки є чистий прибуток, який збільшився за 2019 – 2021 роки на 161,40 тис. грн. або на 87,96%. Чистий прибуток в 2021 році склав 344,90 тис. грн. В структурі капіталу на протязі всього періоду дослідження суттєвих змін не відбувається. На протязі всього аналізованого періоду превалюють поточні зобов'язання, які становлять 101,43%, 102,08%, та 91,04% відповідно.

5. Фінансовий стан підприємства в короткостроковій перспективі оцінюється показниками ліквідності та платоспроможності, які характеризують можливість своєчасних та повних розрахунків по короткостроковим зобов'язанням перед контрагентами. За результатами проведеного аналізу досліджуване підприємство в 2019 та 2020 роках має нестачу власних оборотних коштів, нестачу власних оборотних коштів та довгострокових зобов'язань, нестачу основних джерел фінансування запасів на протязі аналізованого періоду, що свідчить про кризовий стан ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН». В 2021 році керівництво підприємства збільшило власний капітал, скористалося лізингом, тим самим підвищив фінансову стійкість підприємства. За результатами цих дій підприємство має нормальну стійкість.

6. ТОВ «АЛЬФАКОСТА ЮКРЕЙН» на протязі аналізованого періоду має показники прибутковості, які мають зростаючу тенденцію. Виключення складає рентабельність власного капіталу. Його від'ємне значення в 2019 - 2020 роках пов'язано з негативним значенням власного капіталу. По іншим показникам рентабельності можемо стверджувати, що на протязі 2019-2021рр. товариство працювало ефективно.

7. Стратегічні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства повинно враховувати не тільки цілі фінансового управління та тип фінансової політики, а й вид фінансової стійкості, який характерний для підприємства на даний момент часу. До напрямів забезпечення фінансової стійкості відносять вибір цільової структури фінансування оборотних коштів, встановлення принципів оптимізації політики управління витратами (обґрунтованості, мінімізації, планування), який дозволяє уточнити заходи щодо досягнення цільової фінансової стійкості підприємств. А сам процес забезпечення фінансової стійкості має бути спрямований на мінімізацію негативного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на діяльність підприємства.

8. Для покращення фінансового стану підприємство повинно нарощувати обсяги виробництва, підвищувати продуктивність праці працівників, розширити свою частку на ринку, розширювати асортимент продукції і підвищувати її якість, зменшувати витрати на виробництво продукції, з максимальною віддачею використовувати усі види ресурсів, грамотно будувати договірні відносини з постачальниками та покупцями,

вести раціональну цінову політику. Першочерговим етапом покращення фінансового стану вітчизняних підприємств у сучасних економічних умовах є пошук оптимального співвідношення власного та позикового капіталу, яке забезпечило б мінімальний фінансовий ризик за максимальної рентабельності власного капіталу. Підприємствам необхідно систематично, детально і в динаміці аналізувати фінансовий стан підприємства та залежно від того, який показник змінився, приймати відповідні рішення.

АНОТАЦІЯ

Усенко О. А. «Фінансова стійкість підприємства: методи оцінювання та управління»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процеси, що виникають з приводу оцінки та управління фінансової стійкості підприємств. Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні аспекти забезпечення фінансової стійкості підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні та практичні основи формування та управління фінансовою стійкістю підприємства. Досліджені особливості фінансової стійкості підприємств як економічної категорії. Проведено аналіз та оцінка фінансової стійкості та ліквідності підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА УКРЕЙН».

В третьому розділі розглядаються стратегічні напрями забезпечення фінансової стійкості підприємства та рекомендовані заходи щодо покращення фінансової стійкості підприємства ТОВ «АЛЬФАКОСТА УКРЕЙН».

Ключові слова: підприємство; фінансова стійкість; зовнішні та внутрішні чинники впливу на підприємство; фінансовий стан

ANNOTATION

Usenko OA "Financial stability of the enterprise: methods of evaluation and management"

qualification work for a bachelor's degree in the specialty
"072 Finance, Banking and Insurance"
educational and professional program Finance, Financial Management and Insurance
Odessa National University of Economics, Odessa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object of research is the processes that arise in assessing and managing the financial stability of enterprises. The subject of research is theoretical, methodological and applied aspects of ensuring the financial stability of the enterprise.

The theoretical and practical bases of formation and management of financial stability of the enterprise are considered in the work. Peculiarities of financial stability of enterprises as an economic category are studied. The analysis and assessment of the financial stability and liquidity of the company LLC "ALFACOSTA UKRAINE".

The third section discusses the strategic directions of ensuring the financial stability of the company and recommended measures to improve the financial stability of the company LLC "ALFACOSTA UKRAINE".

Keywords: enterprise; financial stability; external and internal factors influencing the enterprise; financial position